

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2025/220

Karar Sayısı:2025/211

Karar Tarihi:6/11/2025

R.G. Tarih - Sayı:Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 12. Aile Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 308. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'nın 20. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Evlat edinme davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 308. maddesi şöyledir:

“IV. Küçüğün rızası ve yaşı

Madde 308- Evlât edinilenin, evlât edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır.

Ayırt etme gücüne sahip olan küçük, rızası olmadıkça evlât edinilemez.

Vesayet altındaki küçük, ayırt etme gücüne sahip olup olmadığına bakılmaksızın vesayet dairelerinin izniyle evlât edinilebilir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Elif ÇELİKDEMİR ANKİTCİ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un “Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi” başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği belirtilmiş; anılan fıkranın (b) bendinde “Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği” Anayasa Mahkemesine gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

3. Anılan İçtüzük'ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde de “Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği” Anayasa Mahkemesine sunulacak belgeler arasında sayılmıştır.

4. Yine İÇTÜZÜK'ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi hâlinde itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği, (2) numaralı fıkrasında ise (1) numaralı fıkranın (b) bendi uyarınca verilen kararın itiraz yoluna başvuran mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel olmadığı belirtilmiştir.

5. Yapılan incelemede 27/5/2025 tarihli duruşma tutanağına göre itiraz yoluna başvuran Mahkemenin “*Anayasa Mahkemesinin norm iptali hususunda başvuruda bulunulup bulunulmayacağı hususunun celse arasında değerlendirilmesine*” şeklinde verdiği ara kararın Mahkemenin açıkça itiraz başvurusunda bulunduğuna ilişkin iradesini yansıtmadığı, dolayısıyla söz konusu duruşma tutanağının başvuru kararına ilişkin tutanak olarak değerlendirilemeyeceği açıktır. Dolayısıyla Mahkemenin yalnızca gerekçeli kararlar itiraz yoluna başvurduğu ve başvuru kararına ilişkin olarak düzenlenen tutanağın onaylı örneğini Anayasa Mahkemesine sunmadığı anlaşılmıştır. Bu itibarla başvurunun yöntemine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. Açıklanan nedenle 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi ile İÇTÜZÜK'ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı olduğu anlaşılan başvurunun anılan Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından reddi gerekir.

III. HÜKÜM

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 308. maddesinin birinci fıkrasına yönelik itiraz başvurusunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE 6/11/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye

Üye

Üye

Esas Sayısı : 2025/220

Karar Sayısı : 2025/211

Yılmaz AKÇİL

Ömer ÇINAR

Metin KIRATLI